

ТЕТЯНА ГІЛЬБЕРГ
СВІТЛАНА БОЙКО
НІНА ПАВИЧ

Я ПІЗНАЮ СВІТ

1
клас

ЧАСТИНА 3

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

УДК 57.081.1(075.2)

Г47

АВТОРИ: *Тетяна Гільберг, Світлана Бойко, Ніна Павич*

Я ПІЗНАЮ СВІТ

Експериментальний навчальний посібник
для 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів –
учасників всеукраїнського експерименту

Ч А С Т И Н А 3

*Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради
з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(лист ІМЗО від 20.10.2017 р. № 21.1/12-Г-718)*

Київ «Генеза» 2017

Р е ц е н з е н т и: *І.М. Шоробура*, доктор педагогічних наук, професор Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії; *В.В. Тарнавська*, учитель початкових класів НВК № 10 м. Хмельницького, учитель-методист; *О.Й. Сосніна*, учитель-методист ЗОШ І–ІІІ ступенів ім. Гетьмана Івана Виговського № 28 м. Житомира.

Е к с п е р т и: *Л.А. Гайова*, учитель-методист НВК № 240 «Соціум», м. Київ; *З.М. Хитра*, викладач Київської філії Одеської юридичної академії, м. Київ.

Посібник укладено за модельною навчальною програмою для першого класу та навчально-методичними матеріалами / Авторський колектив під керівництвом *Р.Б. Шияна* — 2017 р. — проекту «Реформування системи підготовки та професійного розвитку педагогів. Нова українська школа»

Усі тексти в посібнику призначено для читання дорослими

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ

(інтегровані освітні галузі):

Природознавча

Мистецька

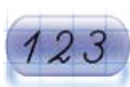
Громадянська та історична

Мовно-літературна

Технологічна

Математична

Соціальна і здоров'язбережна

ISBN 978-966-11-0884-3

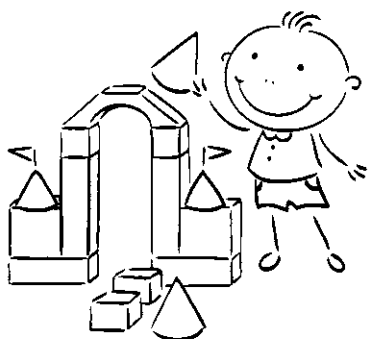
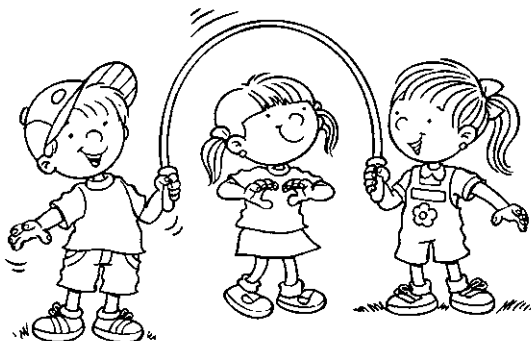
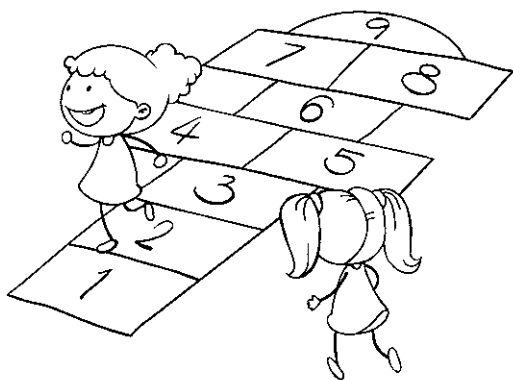
ISBN 978-966-11-0891-1 (ч. 3)

© Гільберг Тетяна, Бойко Світлана,
Павич Ніна, видавництво «Генеза», 2017
© Видавництво «Генеза», оригінал-макет,
2017

ІГРИ ТА РОЗВАГИ

ЦЕ ЦІКАВЕ СЛОВО «ГРА»

1. Розгляньте малюнки. Розкажіть, у які ігри грають діти. Розфарбуйте малюнки ігор, у які любляєте грати ви.

2. **Попрацюйте парами.** Послухайте вірш і назвіть гру, у яку бавиться Наталя. А яка ваша улюблена гра? Розкажіть про неї одне одному.

ІЗ ЛЯЛЬКАМИ

Біля хатки квітне сонях.
В хатці — лялька,
В ляльки — доня.
Мама-лялька бавить лялю...
— А ти хто для них, Наталю? —
І Наталя меншу взяла...
— Я — бабуся їй, — сказала.

Андрій М'ястківський

3. Продовжте на вибір речення про свою улюблену іграшку.

Коли я сплю, моя улюблена іграшка _____.

Моя улюблена іграшка потрапила до мене _____.

З моєю улюбленою іграшкою трапилась _____.

4. Вивчіть напам'ять осінню примовлянку до журавлів.

Журавлики-журавлі,
Закрутились на ріллі.
Ваша матінка під лісом
Прив'язана поясом.

Ви летіть від нас,
Та не забувайте!
Ми вас будемо чекати,
У віконце виглядати!

З народного

Чому журавлі відлітають восени до теплих країв? Які ще птахи не зимують у ваших краях? Надрукуйте назви птахів або намалюйте їх.

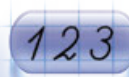
A large, empty rectangular box with a thin blue border, intended for a child to draw or write about birds.

5. Складіть і розв'яжіть задачі за віршами та малюнками. Заповніть клітинки.

Шість синів у діда Кіндрата,
І є в кожного рідна сестра.
А чи зможете ви відгадати,
Скільки дітей у діда Кіндрата?

	6	+		=			

Відповідь: дітей.

Три овечки й баранець
 Ідуть до річки навпростець.
 Баранця і трьох овець
 Жене спритний чабанець.
 — Бе-бе-е-е! — вівці й баранець.
 От і віршику кінець!

Юлія Рібцун

			+		=		

Відповідь: тварини.

Скільки фарб тут — не скажу,
 Відгадай, не покажу.
 Якщо три до них додать,
 От тоді їх буде п'ять.

			+	3	=	5	

Відповідь: було фарби.

6. Пограйте разом у гру «Хто швидше?». Знайдіть 10 відмінностей між малюнками. Перед початком гри обговоріть правила, яких ви маєте дотримуватися.

ПОГРАЄМО РАЗОМ

1. **Попрацюйте разом.** Назвіть колективні ігри, які ви впізнали на фото. Виберіть одну з них або оберіть свою для спільної гри на перерві. Домовтеся про правила гри.

2. Вивчіть на вибір одну з лічилочок напам'ять. Розкажіть її своїм друзям.

ЛІЧИЛКА

Раз, два, три, чотири, п'ять!
П'ятеро пташат летять! —
Перше, друге, третє... п'яте.
Йду четвертого шукати.

Богдан Стельмах

ЛІЧИЛКА

Летів рій бджілок зі ста лічилоч.
Зійшлися діти, давай лічити.
Бо кожна бджілка,
Немов лічилка:
Кого укусить — жмуритись мусить.

Володимир Підпалий

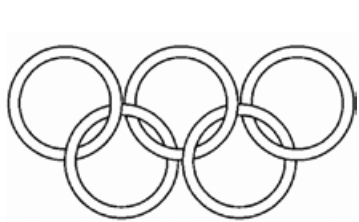
ЛІСОВА ЛІЧИЛКА

Раз і два.
Раз і два.
В нас лічилка — лісова!
В лісі — дерево дуплисте,
А в дуплі живе сова,
Що жовтаві очі має,
Спить — удень. Вночі — літає.
Добрий сну, сові приснисть!
Я — ховаюсь! Ти — жмурись!

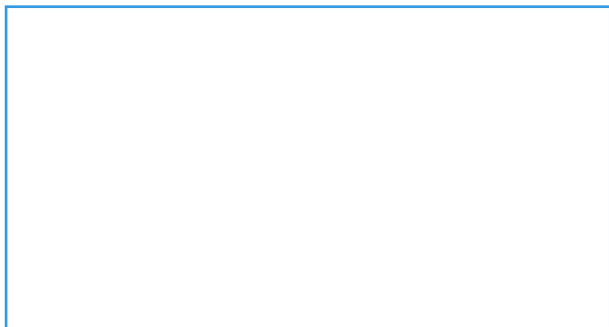
Григорій Чубай

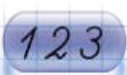

3. Розфарбуйте знаки-символи для гри. Для якої гри використовують кожний з розфарбованих знаків?

4. Створіть власний знак-емблему для спільної гри з однокласниками. Надрукуйте назву цієї гри.

5. Визначте та пронумеруйте послідовність подій на малюнках кожного рядка.

6. **Попрацюйте парами.** Назвіть і впишіть у клітинки числа, які закрито іграшками. А які ваші улюблені іграшки? Розкажіть про них одне одному.

1

2

4

5

6

1

3

5

6

1

3

4

6

2

3

4

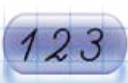
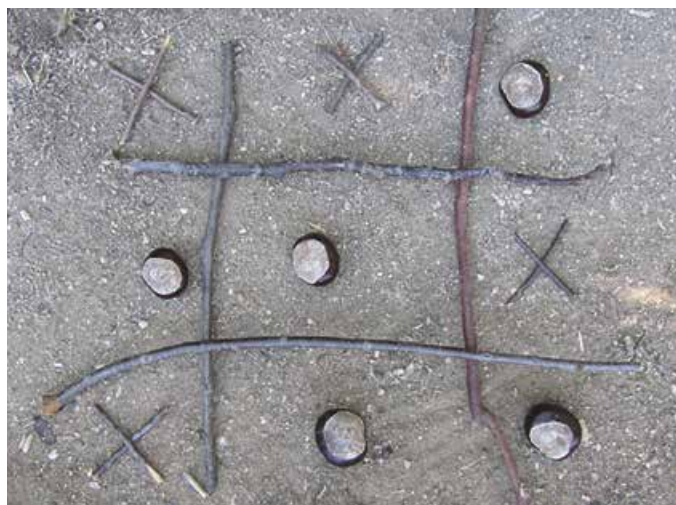
5

7. Проведіть лінію так, щоб утворилося дві групи іграшок. Назвіть ігри, що розвивають розум (їх ще називають інтелектуальними).

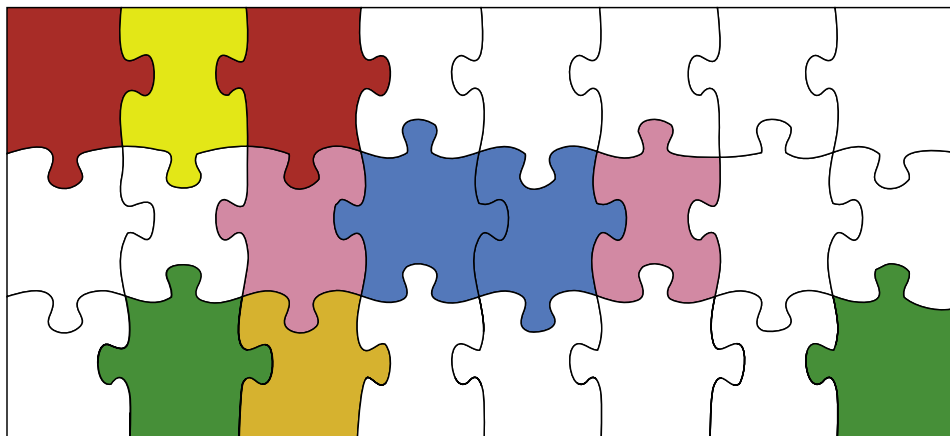

8. Створіть «осінній лабіринт» або пограйте у «хрестики-нулики», використовуючи природні матеріали (каштани, гілочки, листочки тощо).

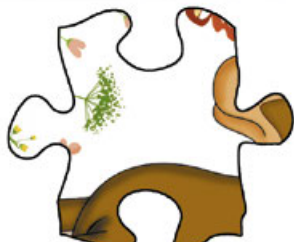
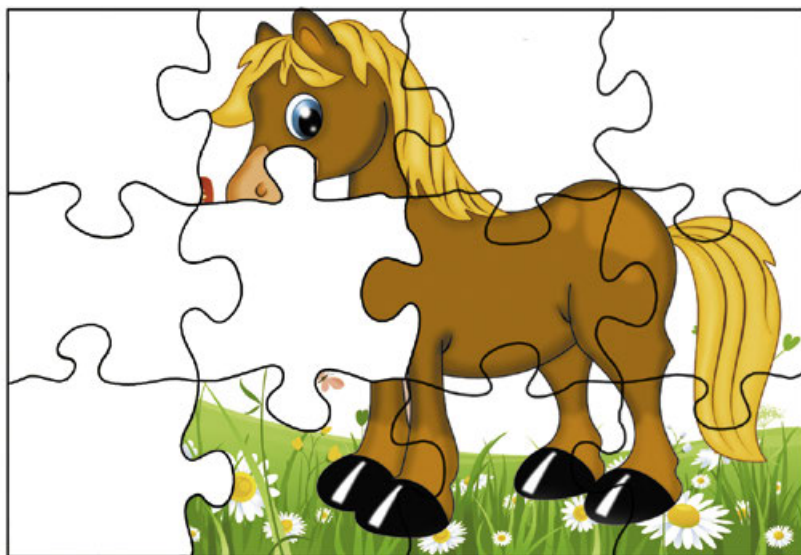

ВЕСЕЛІ ІГРИ ДЛЯ ВСІЄЇ РОДИНИ

1. Розкажіть, у яку гру бавляться Галинка з братиком. Розфарбуйте пазли, зберігаючи послідовність кольорів.

2. Стрілочками перемістіть пазли на свої місця.

3. **Попрацюйте парами.** Позначте ✓ гру, у яку ви часто граєте вдома з рідними, або домалюйте свій варіант. Розкажіть про цю гру одне одному.

4. Розподіліть малюнки на дві групи двома різними способами. Доповніть записи за зразком.

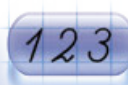
$$1 + 5 = 6$$

$$+ =$$

$$+ =$$

5. Послухайте вірш. Ким уявляв себе хлопчик? А ким ви себе іноді уявляєте? Намалуйте або надрукуйте, ким хочете стати.

ГРА

Я уявив, що я — не я,
А справжній кран підйомний:
Схотів — і запросто підняв
Вантаж багатотонний.

Та тільки я підняти встиг
Будинок у повітря,
Як раптом — вийшов мій сусід
З будинку на подвір'я.

— Ха! Теж мені, «підйомний кран»! —
Сказав сусід кирпатий.
— Та ти, напевне, й кілограм
Не здужаєш підняти...

Тоді я взяв — і уявив,
Що я — швидка машина,

Яка чимало вантажів
У кузові возила.

І тільки я двигун завів,
Щоб їхати на будову,
Аж раптом чую — поруч він,
Кепкує з мене знову.

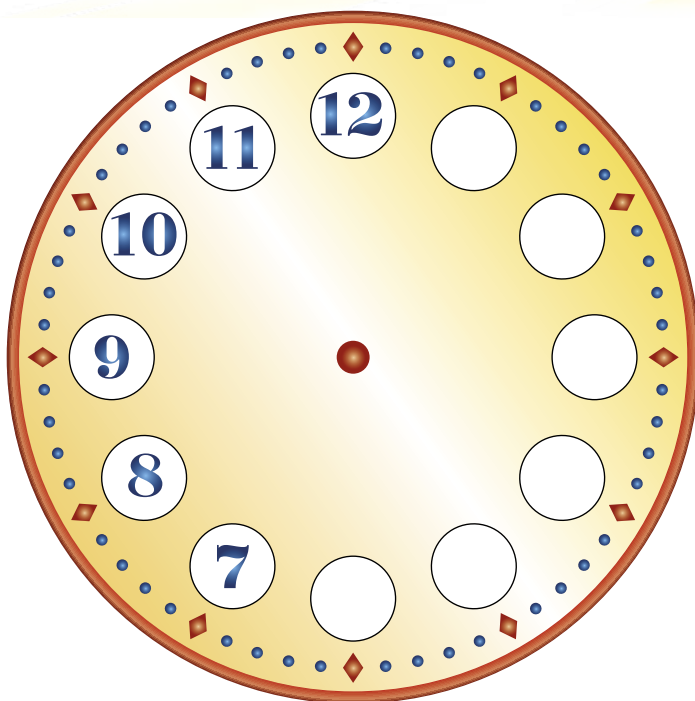
— Ха-ха! — регоче мій сусід. —
Такого ще не бачив світ,
Щоб на ногах машина
Гасала, мов людина!..

Він довго ще сміявся б так,
Та я не чув нічого:
Я уявив, що я — літак,
І — полетів од нього!

Анатолій Костецький

6. Заповніть порожні кружечки на циферблаті годинника. Домалюйте те, чого бракує.

7. У вірші Наталі Забіли обведіть букви, які вмієте записувати.

ГОДИННИК

Стоїть собі годинник
На столику у нас,
Години та хвилини
Відстукує весь час.
Його блискучі стрілки

Не спиняться ніяк,
І завжди чути тільки:
Тік-так,
Тік-так,
Тік-так...

Підготуйтеся до письма. Запишіть обведені у вірші букви рукописними в рядок.

1 2 3

А а

8. **Попрацюйте разом.** Придумайте з друзями назву та правила гри, яку зображено на малюнку. Використайте подані слова.

Якщо _____,
то _____.

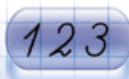

9. Скількох свічок бракує на торті, якщо Василькові виповнилося 7 років? Домалюйте свічки. Заповніть клітинку.

		4	+		=	7			

Запропонуйте Василькові гру, у яку можна пограти з друзями. Намалюйте, що потрібно для її проведення.

ЧИ НАВЧАЄ ГРА?

1. Пограйте разом у гру «Морський бій». Розташуйте таку саму кількість вітрильників та кораблів на чистому полі праворуч, але не використовуйте ті самі клітинки.

	1	2	3	4
А				
О				
И				
У				

	1	2	3	4
А				
О				
И				
У				

	1	2	3	4
А				
О				
И				
У				

	1	2	3	4
А				
О				
И				
У				

2. Попрацюйте парами. Перевірте одне в одного правильність виконання попереднього завдання. Допоможіть виправити помилки.

3. Відгадайте загадки. З'єднайте їх з малюнками-відгадками за допомогою ліній.

У світі є захоплива, чарівна й мудра гра.
У гру цю грає день при дні кмітлива дівтора.
Там коні мчаться стрімголов, за ними йдуть слони,
Клітинки чорно-білі там таємні бачать сні.

Не живе в звіринці,
Не бере гостинці.
Навкіс лише ходить,
Хоботом не водить.

Він полями дивно ходить,
Ніби завертає вбік.
Йде на дві клітинки прямо,
Потім вбік одразу — скік!

Я стою на краю,
Шлях відкриють — я піду.
Тільки прямо я ходжу,
А як звати — не скажу!

Пронумеруйте шахові фігури за висотою:

від найвищої до найнижчої

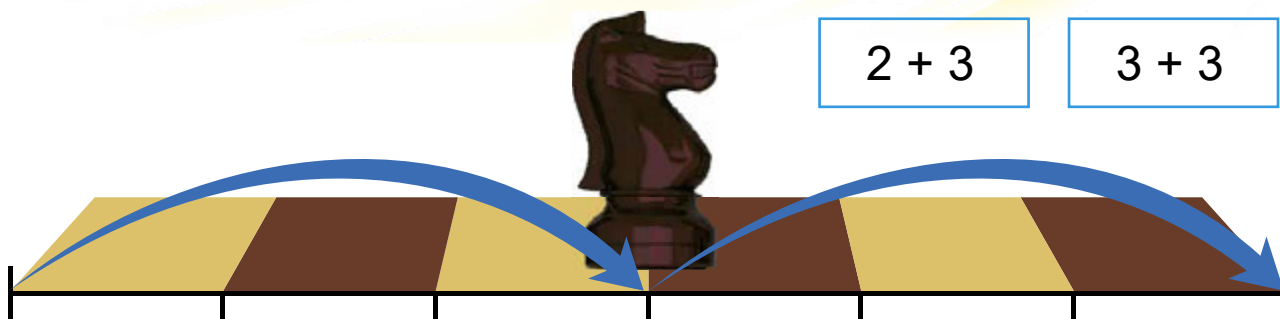
--	--	--	--	--	--

від найнижчої до найвищої

--	--	--	--	--	--

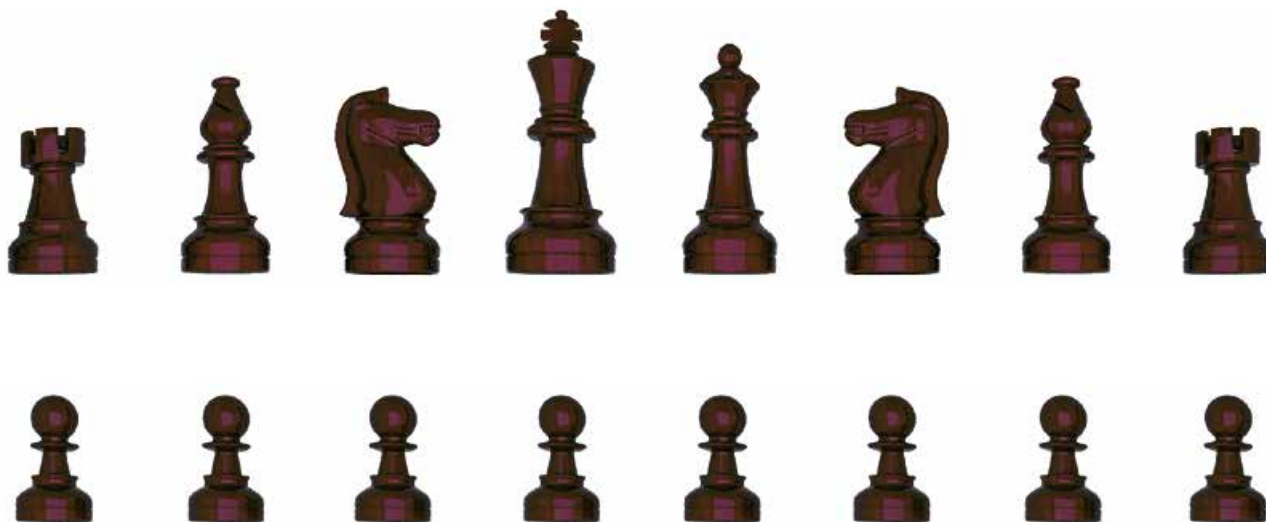
4. Підкресліть червоним кольором вираз, який відповідає схемі.

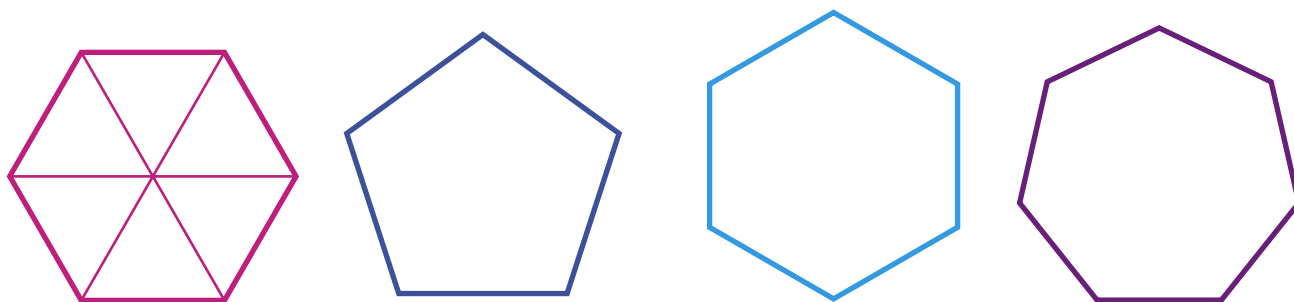
5. Скільки фігур у першому ряду?

У другому ряду?

З'єднайте лініями однакові фігури.
Обведіть фігури, яких усього по одній.

6. Заштрихуйте лише шестикутники.

ЧИ ЗАВЖДИ ГРА БЕЗПЕЧНА?

1. Вивчіть вірші напам'ять.

ЗАПРОШЕННЯ ДО ГРИ

Нумо, нумо, дітвори,
Біжіть швидше до двора,
Починати гру пора!
Любі хлопчики й дівчата,
Годі вам байдикувати.
Йдіть-но, будемо ми грати.
Оду-ду, оду-ду,
Знаю я цікаву гру!
Гей, біжіть усі сюди!
Пристапаємо до гри!
Діти-квіти, діти-квіти,
Нащо вдома вам сидіти?
Краще йдіть усі сюди,
Приєднайтеся до гри!

ЛІЧИЛКА ДЛЯ РОЗПОДІЛУ НА КОМАНДИ

Що тиобираєш?
Коня підкувати
Чи двір підмітати?
Вишиту сорочку
Чи рябеньку квочку?
Зелену капустину
Чи велику морквину?
Гарне яблучко на гілці
Чи грушки на тарілці?

2. **Попрацуйте разом.** Чи завжди ігри безпечні? Перегляньте мультфільм «Корисні підказки. Безпечне подвір'я».

За малюнками поясніть, яка небезпека очікує на дітей. Як слід діяти в таких випадках?

Обговоріть, що корисного ви дізналися з переглянутого мультфільму.

Об'єднайтесь у три групи.

Кожна група обирає один з поданих малюнків і складає за ним розповідь про те, що трапилося з дітьми.

3. Назвіть спортивні ігри, де використовують зображені предмети. Розкажіть, у які спортивні ігри ви любите грати.

4. Доберіть малюнки до математичних рівностей. З'єднайте їх парами.

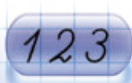
$$4 + 2 = 6$$

$$5 - 2 = 3$$

$$5 - 3 = 2$$

5. Прочитайте всі вирази. Виконайте дії усно. Запишіть,

скільки серед виразів сум

скільки серед виразів різниць

$1 + 1$

$3 - 1$

$2 + 1$

$5 - 2$

$3 + 2$

$6 - 1$

$3 + 1$

$2 - 1$

$4 + 2$

$4 + 1$

6. Позначте ✓ фото, де зображено ігри на свіжому повітрі. Запропонуйте свої варіанти.

ТЕАТР

ЗДРАСТУЙ, ТЕАТРЕ!

1. **Попрацюйте парами.** Обговоріть, де можна побачити такі зображення. Що вони означають?

2. Домалюйте «веселу» та «сумну» маски. Яким театральним героям може належати одна з них?

3. Відшукайте маску «гніву», «радість» та «смуток». З'єднайте лініями маски та їхні значення.

гнів

радість

смуток

4. Надрукуйте, що уособлюють маски. Використовуйте слова з довідки або запропонуйте свій варіант.

Д о в і д к а: *добро і зло, світло й темрява.*

(Мій варіант)

(Мій варіант)

5. **Попрацюйте разом.** Навчіться римувати. Послухайте або прочитайте й усно продовжте рядки вірша Тамари Коломієць.

ДІДІВ ОБІД

Казку хочете смішну?
Зараз я її почну:
Жив на світі сивий дід.
На плиті варив _____,
На кривий ослін сідав,
Що зварив, усе _____.
Горщик мив і миску _____.
На плиті обід _____,

На кривий ослін сідав,
Що зварив, усе _____.
Горщик мив і миску _____,
На плиті обід _____.
Ой і хитра казка ця,
Бо не видно їй _____.
Доки дід на світі житиме,
То усе обід _____.

6. **Попрацюйте групами.** За фото назвіть, які бувають театри. У якому чи яких театрах бували ви? Поділіться одне з одним враженнями.

7. Відшукайте в таблиці слова, читаючи зліва направо, справа наліво, знизу вгору та згори вниз. Обведіть букви за зразком.

		л			
а		и			
в	у	с	а		
о					
м	а	л	и	н	а
л		і		і	
и	н	с	о	с	
н					

Підготуйтеся до письма. Запишіть слова, які ви відшукали.

машинна, мова,

ІЗ ЧОГО ПОЧИНАЄТЬСЯ ТЕАТР?

1. **Попрацюйте парами.** Розгляньте фото. Що можна побачити на вході до театру? Розкажіть одне одному.

2. **Попрацюйте групами.** Розгляньте афіші. Що на них зображено? Яку інформацію ми отримуємо з афіш?

Рівненський академічний обласний
ТЕАТР ЛЯЛЬОК
Репертуар на вересень

21, 22 вересня
Відкриття
театрального
сезону

21.09 (субота)	«Дюймовочка» (за мотивами казки Г.К.Андерсена)	11:00
22.09 (неділя)	«Маша і Міша» (вистава-гра) «Маша і Міша» (вистава-гра)	11:00 13:00
28.09 (субота)	«Театр барона Мюнхгаузена»	11:00
29.09 (неділя)	«Теремок» (музична комедія) «Ослик» (веселий уривок)	11:00 13:00

Каса працює:
вівторок-п'ятниця з 13:00 до 19:00 (0362) 26-64-07 (095) 888-96-43
субота-неділя з 10:00 до 14:00 (067) 953-43-84 (093) 832-63-73

В суботу - вистава для дітей шкільного віку, в неділю - для дітей в групі роликів

www.lyalok.lv.ua e-mail: rany_lyalok@ukr.net

РЕПЕРТУАР
ЗАКАРПАТСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО
ОБЛАСНОГО ТЕАТРУ ЛЯЛЬОК
На КВІТЕНЬ 2015 року

5 квітня	12 квітня
ЧУКОЛА (за мотивами казки Г.К.Андерсена) «Маша і Міша» (вистава-гра)	Вихідний (вистава-гра)
19 квітня	26 квітня
ДІД КУЗЬМА ТА ЮРБА (за мотивами казки Г.К.Андерсена) «Маша і Міша» (вистава-гра)	ПОПЕЛЮШКА спогад про неадієвність ПРЕМ'ЄРА

Початок вистав об 11.00 та 13.00

Головний режисер театру - заслужена артистка України Наталія Оршинікова
інформація за тел.: +38(0312) 63-05-67, (03122) 61-58-01 Сайт театру: <http://lyalok.com/>
Каса (пл. Театральна, 9) працює щоденно з 10.00 до 18.00 (вівт з 14.00 до 15.00)

3. Де можна придбати квиток на виставу? Розгляньте квиток. Назвіть ряд, місце та назву вистави. Яку ще інформацію містить квиток?

КИЇВСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК		КОНТРОЛЬ №12634532 КОНТРОЛЬ
	Велика зала ПАРТЕР Ряд - 7 Місце - 4 23 жовтня Ціна - 30 грн початок о 12:00	
В. Сінкевич “ГИДКЕ КАЧЕНЯ” <i>вистава для дітей від 5 років тривалість вистави 45 хв</i>		

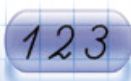
4. Позначте відповідними кольорами на схемі місця глядачів із цими квитками.

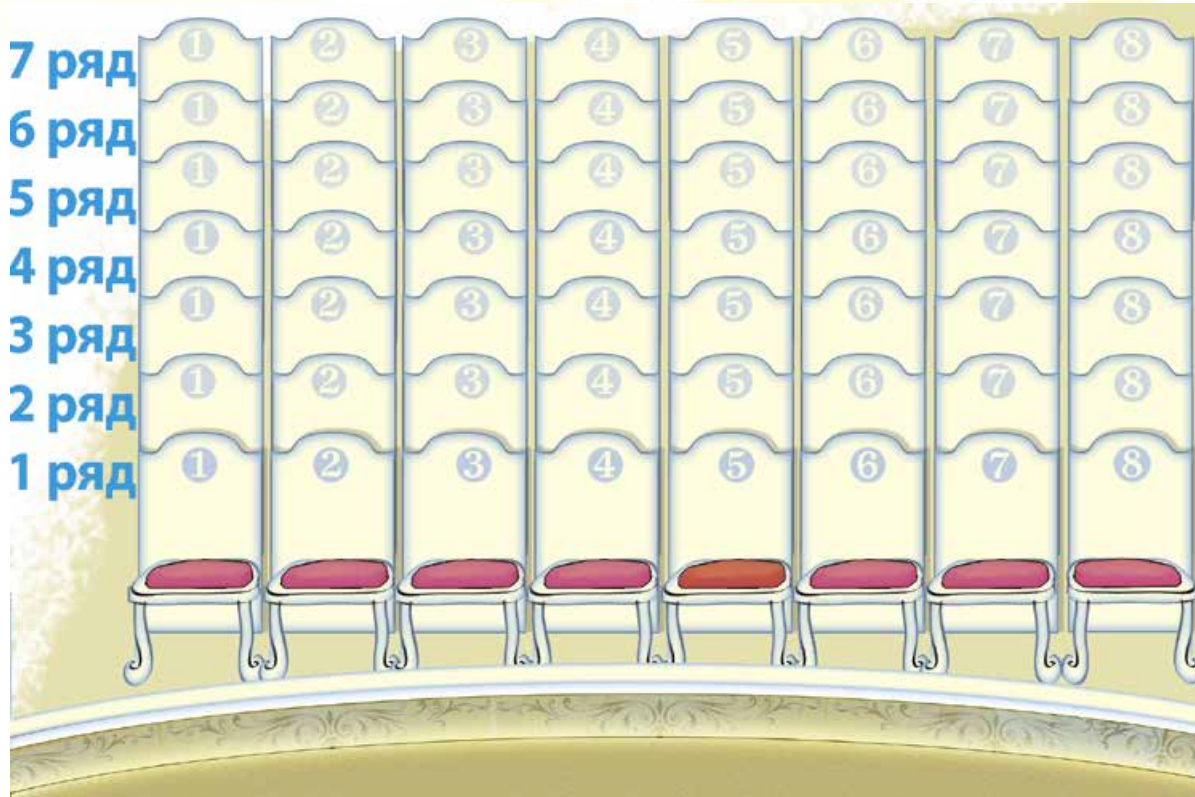
	Партер
	Ряд 3 Місце 1

	Партер
	Ряд 4 Місце 4

	Партер
	Ряд 6 Місце 5

	Партер
	Ряд 7 Місце 5

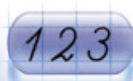

5. За малюнком назвіть сусідів Вовка та Білочки. Назвіть «сусідів» чисел 3 та 7. Який «сусід» є попереднім, а який — наступним числом? Поясніть і заповніть клітинки.

	3	
--	---	--

	7	
--	---	--

6. З'єднайте лініями театральні осередки з відповідними об'єктами. Поясніть свій вибір.

Гардероб

Зала

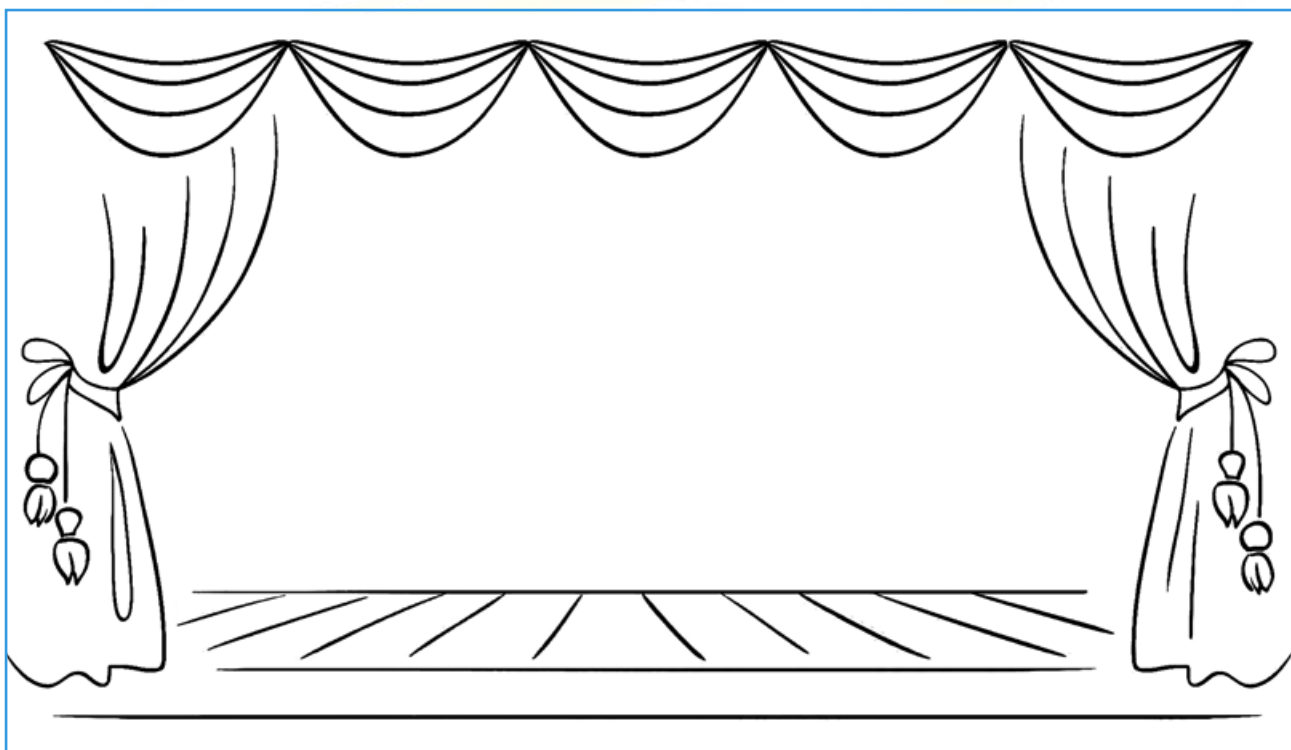
Сцена

Оркестрова яма

7. *Попрацюйте парами.* Розкажіть одне одному, яка казка ваша улюблена. Розфарбуйте декорації сцени відповідно до обраної казки.

8. *Попрацюйте групами.* Виготуйте героїв казки з попереднього завдання з пластмасових ложок за зразком. Театралізуйте міні-виставу.

Матеріали та інструменти: ножиці, клей ПВА, різнокольорові клаптики тканини, нитки, стрічки, пластмасові ложки — 3–5 штук, фломастери.

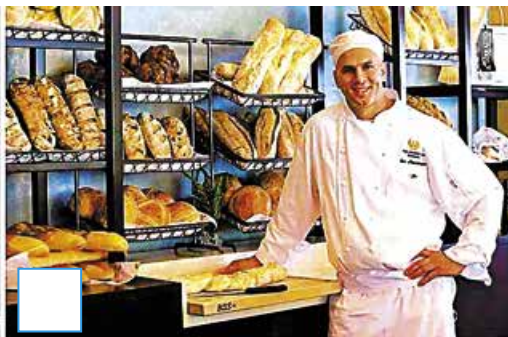

ХТО ТВОРИТЬ ТЕАТР?

1. Оберіть професії, які стосуються театру. Позначте їх ✓.

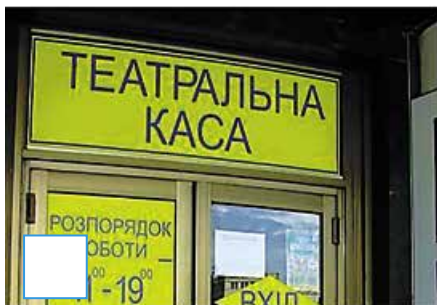
актори

пекар

звукооператор

касир

прибиральниця

музиканти

2. **Попрацюйте парами.** Поміркуйте, яка професія є головною в театрі. Чому? Поясніть одне одному свою думку.

3. Послухайте вірш. Відгадайте, про яку театральну професію в ньому йдеться. Надрукуйте це слово в клітинках.

Він такий же, як і ми,
Непомітний між людьми,
А в театрі грає ролі:
Нині — вчителя у школі,
Завтра — буде інша роль.
То бідняк він, то — король.
Про чуже життя розкаже
І зі сцени нам покаже,
Як по правді треба жити
І біди не наробити.

Віра Паронова

--	--	--	--	--

4. Послухайте вірш із заплученими очима. Яку казку ви уявили? У яких казках правда долає зло? Назвіть кілька казок.

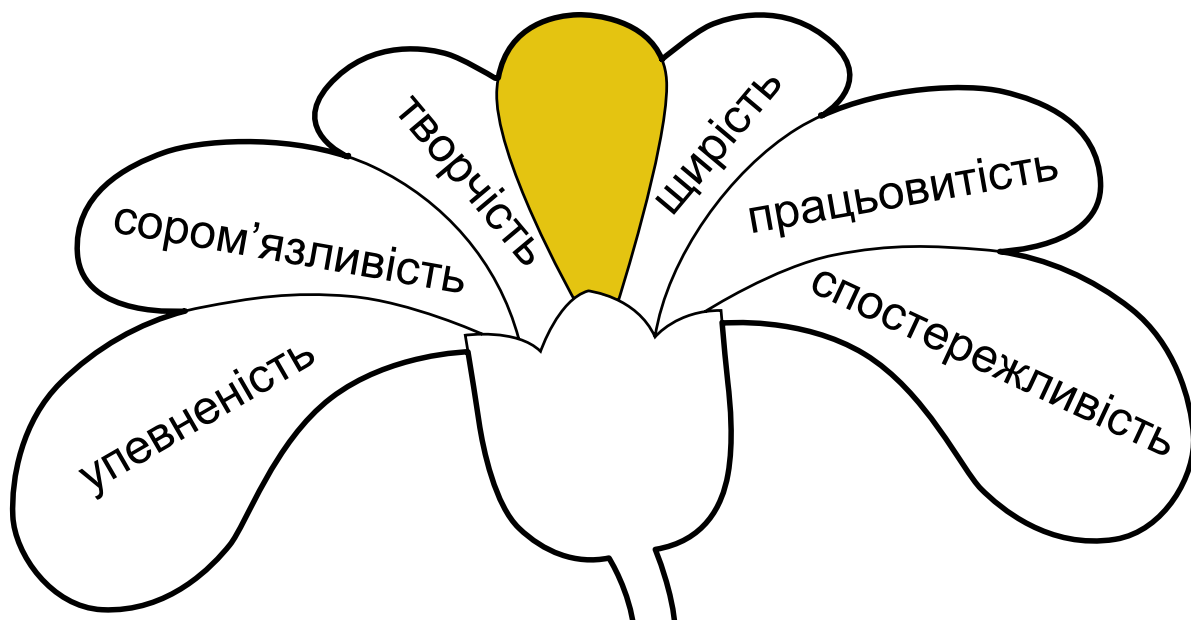
У ДИТЯЧОМУ ТЕАТРІ

Затихнув гомін.
В залі згасло світло,
І, враз заповнивши всі чуття,
Розсунулась завіса...
І розквітло
Життя — мов казка,
Й казка — мов життя.
Відкритими очима і серцями
Поринули в ту казку глядачі,
Захоплено, бурхливо до нестями,
Всім помислом за дією йдучи.

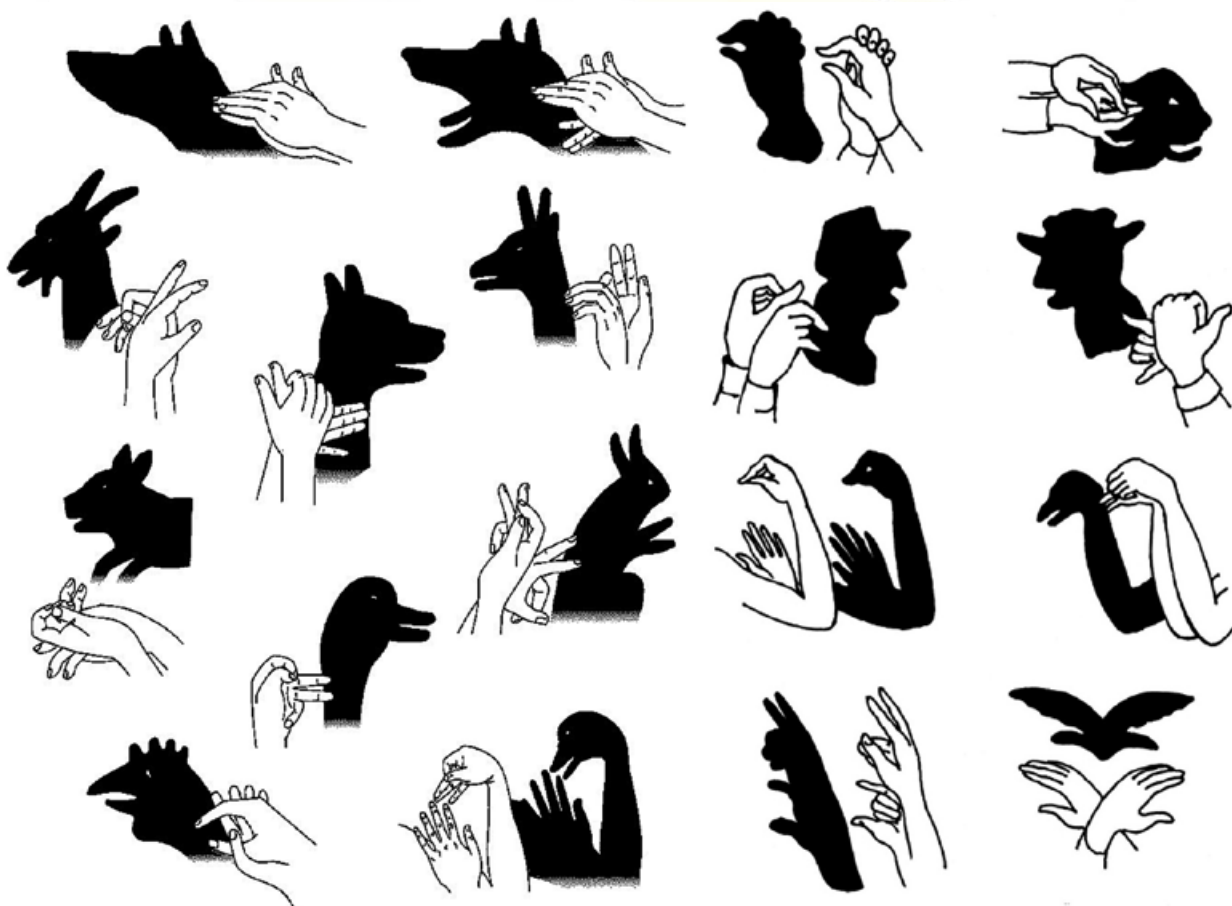
А дія розгортається, як злива:
Палає барвами казкове тло,
Герої йдуть на подвиги сміливо,
Стоять за правду і долають зло...

З журналу

5. **Попрацюйте парами.** Поміркуйте, якими рисами характеру має володіти актор. Розфарбуйте відповідні пелюстки квітки. Які із цих рис притаманні вам? Поділіться одне з одним своїми думками.

6. Попрацюйте разом. Спробуйте відтворити цих персонажів. Пограйте в театр тіней.

Як виникає тінь? Чи може змінюватися її довжина? Чому? Поміркуйте та висловіть свої думки із цього приводу.

7. Доберіть слова-порівняння за зразком. Про кого так можна сказати?

Хитра, як лисиця.

Упертий, як _____.

Повільна, як _____.

Працьовита, як _____.

Боягузливий, як _____.

Хоробрий, як _____.

ЯК ПОВЕДИТИСЯ В ТЕАТРІ?

1. Закресліть малюнки із зображеннями тих речей, які недоцільно брати в театр.

2. Доберіть дітям одяг для походу в театр. З'єднайте лініями.

3. **Попрацюйте разом.** Складіть за малюнками «Правила поведінки в театрі».

4. **Попрацюйте парами.** Розфарбуйте знаки. Поясніть, що вони означають.

5. Чи всі глядачі на малюнку знають правила поведінки в театрі? Що ви їм порадите?

6. Порівняйте числа в кожній парі. Розфарбуйте скельця з більшим числом.

7. Порівняйте числа в кожній парі. Обведіть клоунів з меншим числом.

8. Поставте букви, що на кульках, у зазначеному над рядками для письма порядку. Які слова утворилися?

Підготуйтеся до письма. Запишіть утворені слова.

4 1 5 2 3

4 1 3 5 2

1. Попрацюйте парами. Вивчіть веселі діалоги напам'ять. Розподіліть ролі, пограйте в театр.

ЖАРТ-ПАСТКА

1-й учень: Я піду до лісу.
2-й учень: І я.
1-й учень: Зрублю дуба.
2-й учень: І я.
1-й учень: Зроблю корито.
2-й учень: І я.
1-й учень: Свині будуть їсти.
2-й учень: І я.

ХМАРКА І МУРАХА

Йшла собі мураха парком,
Раптом дощ пішов із хмарки.
Мураха: Хмарко, ти чому ридаш?
Хмарка: Кап-кап-кап...
Мураха: Плакати негарно, знаєш?
Хмарка: Кап-кап-кап...
Мураха: Мокра спинка вже моя.
Хмарка: Кап-кап-кап...
Мураха: Застудитись можу я.
Хмарка: Кап-кап-кап...
Мураха: Досить лити, як з відра!
Хмарка: Кап-кап-кап...
Мураха: Ось і сонечко! Ура!
Хмарка: Кап.

Тамара Коломієць

2. Пограйте разом у гру «Зрозумій мене». Спробуйте зобразити одну з тварин, що на малюнках. Для цього пригадайте: де вона живе, що їсть, який спосіб життя веде, як рухається, які звуки видає. До якої групи належать зображені тварини? Хтось із вас стає актором і зображує обрану тварину, а решта відгадує.

3. Як глядачі дякують акторам за їхню працю? Подякуйте вашим акторам, що зображували тварин у попередньому завданні. Кому це вдалося найкраще?

4. Скільки об'єктів на фото? Дайте відповіді за зразком.

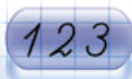
чотири

четверо

п'ять

5. Героям яких казок належать ці театральні реквізити?

Театральні реквізити — це речі, потрібні акторам на сцені під час вистави, а також як доповнення до сценічного костюма.

6. *Попрацюйте групами.* Уявіть, що герої знаних казок потрапили до інших казкових творів. Продовжте запропоновані сюжети або вигадайте власні.

1-ша група. Колобок потрапив у гості до Попелюшки.

2-га група. Потоваришували Коза-Дерева та Лисичка-Сестричка.

3-тя група. Івасик-Телесик знайшов рукавичку.

7. Виготуйте театральний реквізит улюбленого казкового героя в будь-якій техніці. Наприклад, килим-літак. Розкажіть, як герой використовує цей реквізит.

МОДА

ЩО ОЗНАЧАЄ БУТИ МОДНИМ?

1. **Попрацюйте парами.** Кому можуть належати ці речі? З'єднайте лініями. Поясніть свій вибір.

2. Відшукайте пари. Обведіть комплекти для дівчаток червоним кольором, а для хлопчиків — синім.

3. Полічіть Даринчині бантики. Пронумеруйте їх у клітинках зліва направо. Упишіть відповіді на запитання.

Скільки всього бантиків? Скільки серед них червоних? Скільки решти бантиків?

4. Полічіть Михайликові метелики. Пронумеруйте їх у клітинках справа наліво. Упишіть відповіді на запитання.

Скільки всього метеликів? Скільки серед них різнокольорових? Скільки решти метеликів?

5. Послухайте вірш. Чи правильно поводить się дівчинка? Порадьте їй, як стати охайною насправді.

ЧЕПУРУХА

В хаті сміття — аж по вуха...
Хто живе тут? Чепуруха!
Перед дзеркалом з годину
Чепуриться без упину.

З шафи платтячко взяла,
Порошинки всі змела.
Рівно кіски розчесала,
Білий бантик пов'язала.

Гарно вбралась, одяглась —
І гуляти подалась.

В хаті сміття — аж по вуха...
Хто живе тут? Чепуруха!

Марія Пономаренко

6. Кого називають чепурухою?

Чепуру́ха — жінка, яка звикла до чистоти й акуратності в усьому. А як називають такого чоловіка? (ˈnʌdʲɪtɕəɫ) Інколи так кажуть і про тварин, які ретельно чистять своє тіло. Пригадайте й наведіть приклади таких тварин.

7. **Попрацюйте парами.** Прочитайте букви. Назвіть звуки, позначені цими буквами.

а о у і и м н л в с к р

8. З'єднайте склади у слова за зразком.

ру	вун
ка	кар
лі	лон

кри	ква
мор	лик
рав	ло

Підготуйтеся до письма. Запишіть утворені слова. Позначте наголос.

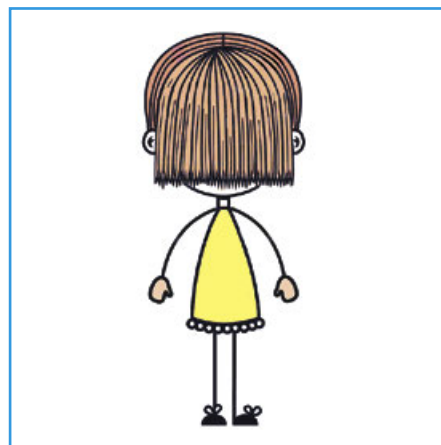
ру́ни

НАВІЩО БУТИ МОДНИМ?

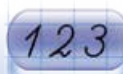
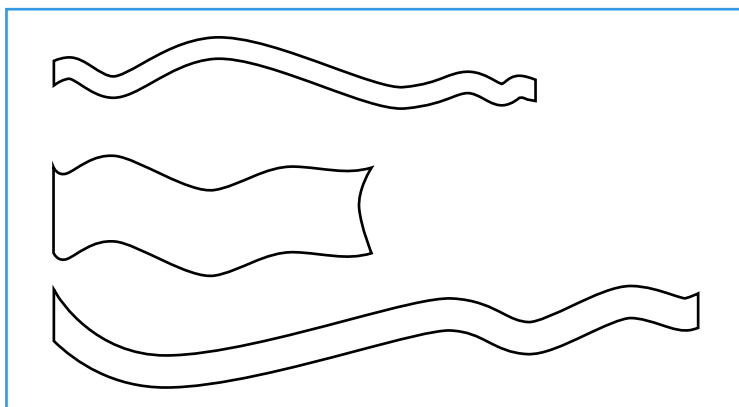
1. Допоможіть Софійці та Петрикові вдягнутися для прогулянки в дощову осінню погоду. З'єднайте лініями.

2. **Попрацюйте групами.** Домалюйте Софійці кіски. Обговоріть, як треба доглядати за волоссям дівчаткам і хлопчикам.

3. Розфарбуйте стрічки: у рожевий колір — найдовшу; у зелений — найширшу; у жовтий — найвужчу. Якого кольору найкоротша стрічка?

4. Послухайте вірш. Про кого або про що він? Відповіді домалюйте.

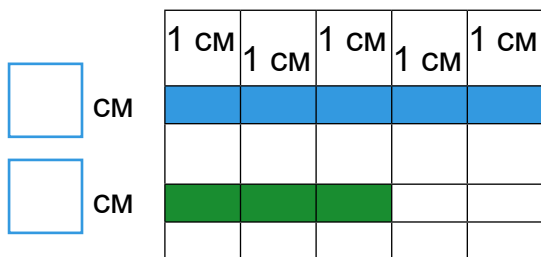
СОНЕЧКА УМИТА

Задивилось сонечко
На маленьку Сонечку:
Сонечка умита,
Сонечка одіта,
Чисті черевички,
У косичках стрічки.
Усміхнулось сонечко
До малої Сонечки.

Грицько Бойко

5. На скільки сантиметрів синя стрічка довша за зелену? Упишіть. Доповніть нерівність, рівність і відповідь.

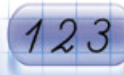

см > см

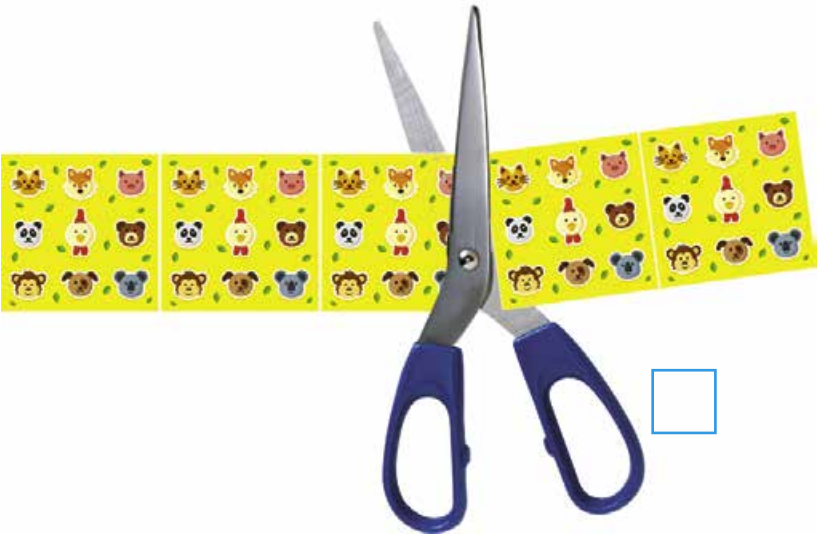
		-		=					

Відповідь: синя стрічка довша за зелену на см.

6. Розфарбуйте фрагменти з крапками — і дізнаєтеся, що загубила кравчиня.

7. Складіть і розв'яжіть задачу за таблицею.

Було	
Відрізали	
Скільки залишилося?	

		-		=			

Відповідь: залишилося серветки.

8. Відгадайте назву професії з вірша Ольги Шнуренко. Надрукуйте відгадку.

_____ шиє одяг для людей,
 В неї так багато є ідей.
 Прикрашає всіх сучасна мода,
 І хороший настрій — нагорода!
 Всі професії для нас важливі,
 Руки золоті — то справжнє диво!

ЗВІДКИ З'ЯВИЛАСЯ МОДА?

1. Який одяг є сучасним? Що було спочатку? А потім? Пронумеруйте по порядку.

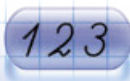

2. Послухайте і відгадайте загадки. Намалюйте поряд відгадки.

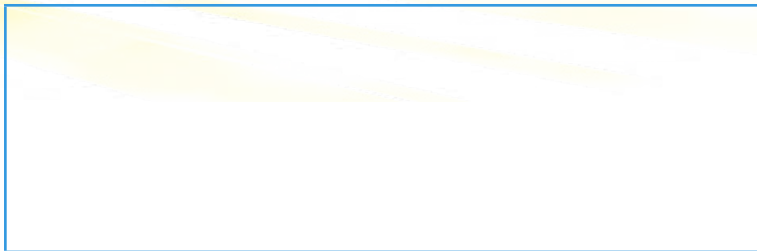
Не вдягають їх хлоп'ята,
Мов принцеси, в них дівчата.

Комірець і рукави,
Більш для хлопчиків вони.

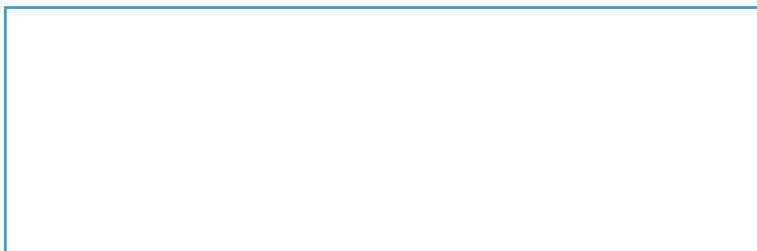
Від води не промокає,
Нас від дощук ховає.

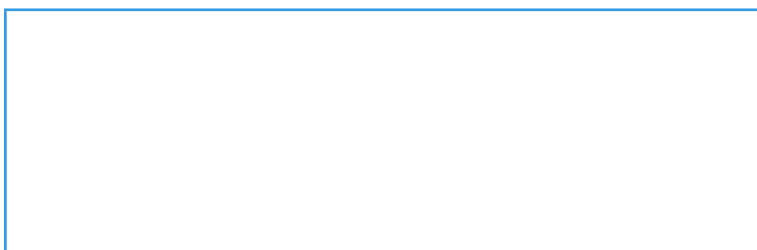
Що то за сорочка —
Рукави ніврочку?
І чомусь на ноги
Вбрали ту сорочку.

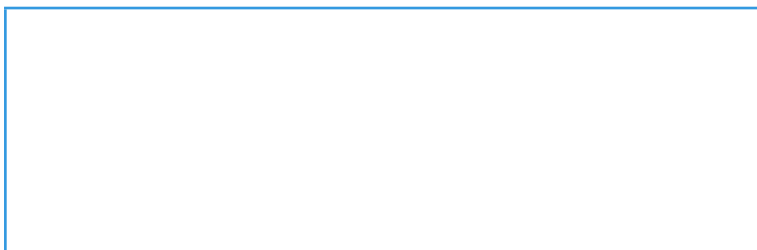
Я на блискавці буваю,
У негоду захищаю.

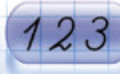
Лютих не боїться зим,
Хутром вкриє нас густим.

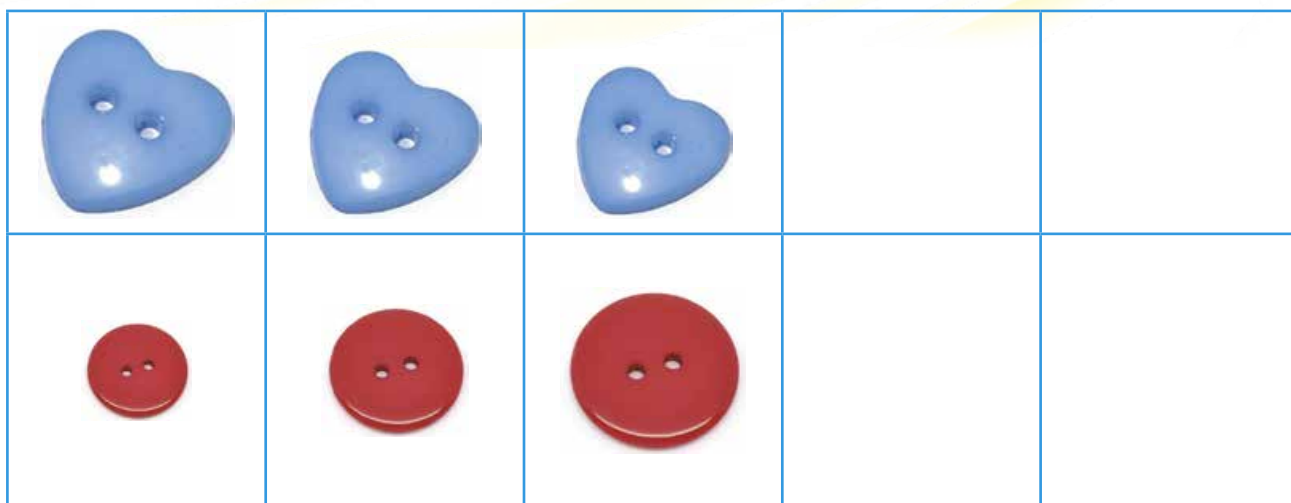
Натягніть мене на вуха —
Не злякає завірюха.

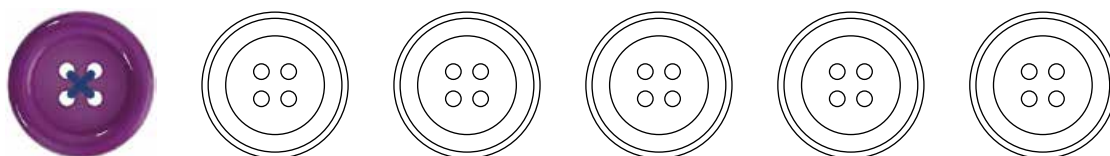
3. *Попрацюйте парами.* Розгляньте малюнки. Яку форму мають ці ґудзики? Об'єднайте їх у різні групи за формою. Із чого можуть виготовляти ґудзики? За якими ознаками їх можна розподілити на групи?

4. Домалуйте ряди, зберігаючи послідовність.

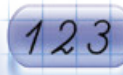

5. Розфарбуйте ґудзики за власним задумом та «пришийте» їх різними способами.

6. Виготуйте ґудзикове намисто або браслет.

Матеріали та інструменти. Різнокольорові ґудзики неоднакової форми та розміру, нитки, ножиці.

ЧОМУ МИ ТАК ОДЯГАЄМОСЯ?

1. Замініть слова за зразком.

Одяг для спорту — спортивний одяг.

Одяг для свят — _____.

Одяг для занять у школі — _____.

Одяг для зимової погоди — _____.

Одяг для літньої погоди — _____.

2. Відшукайте на фото та з'єднайте лініями одяг і його назву.

Спортивний одяг

Одяг для прогулянок

Святковий одяг

Театральні костюми

Шкільна форма

Урочистий одяг

3. Домалюйте на вибір дітей у театральних костюмах.

4. **Попрацюйте парами.** Послухайте вірш. Про яке правило в ньому йдеться? Обговоріть одне з одним.

ШКІЛЬНУ ОДЕЖУ ГОТУЙ ЗАВЧАСНО

Гусачок збиравсь до школи,
Одяг свій шукав довкола:
Ось сорочка, вся зім'ята, —
Зараз буду прасувати...
Де краватка, де штани?
Затаїлись де вони?
Доки він шукав одержу,

Щоб вдягнутись як належить,
Аж спітнів, так метушився, —
На уроки все ж спізнився.

Хочу дітям нагадати:
Одяг звечора складати,
Тож, не кваплячись ніколи,
Вчасно встигнете до школи.

Світлана Гарбуз

5. *Попрацюйте парами.* Позначте ✓ модні, на вашу думку, речі. Поясніть свій вибір.

6. *Попрацюйте групами.* Послухайте вірш. Про що він? Оберіть, ким ви будете — модельєрами чи дизайнерами меблів. Сконструйте власний виріб у будь-якій техніці.

Той, хто вміє малювати,
Може хати меблювати.
Він робитиме кар'єру
Як дизайнер інтер'єру.

А дизайнер-модельєр
Не планує інтер'єр —
Модний одяг розробляє
Та моделей одягає.

Вікторія Іванова

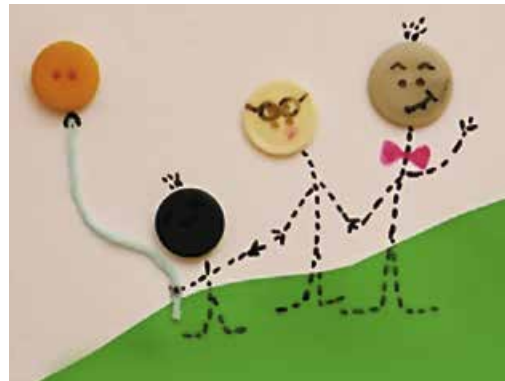

БУДЬМО МОДНИМИ!

1. **Попрацюйте парами.** Знайдіть відмінності між малюнками. Розкажіть одне одному, скільки відмінностей ви знайшли. Допоможіть знайти їх якомога більше.

2. Створіть квіткову галявину або «веселу» картину із ґудзиків за зразками.

3. Послухайте вірш і продовжте речення.

ЩО Б БУЛО?

Що б було,
Що б було,
Якби
Мила не було?
Якби
Не було мила,

Таня брудною б
Ходила!
І на ній би,
Як на грядці,
Рили землю
Поросятка!

Галина Новицька

Щоб бути модними, треба _____.

ПРИГОДИ КРАПЕЛЬКИ НАВІЩО НАМ ВОДА?

1. Спрямуйте стрілочками кораблики на відповідні місця. Спробуйте прочитати вислів. Надрукуйте його.

--	--	--	--

—

--	--

--	--	--	--	--

2. Послухайте вірш і назвіть об'єкти, що потребують води.

Жива вода дає життя
Всьому живому в світі.

Якщо живе жива вода,
Тоді земля у цвіті.

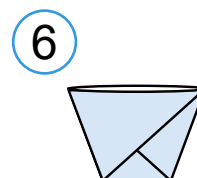
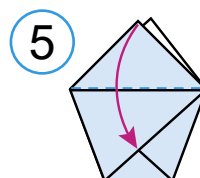
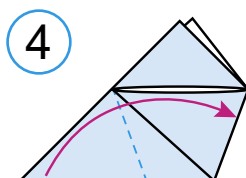
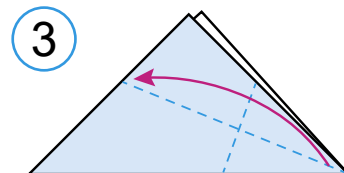
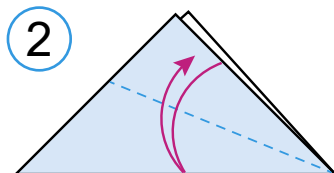
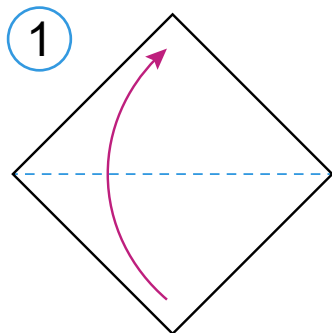
Любов Забашта

Продовжте ряди слів. Надрукуйте.

Х т о? Людина, _____.

Щ о? Рослина, _____.

3. Виготуйте паперову склянку за зразком.

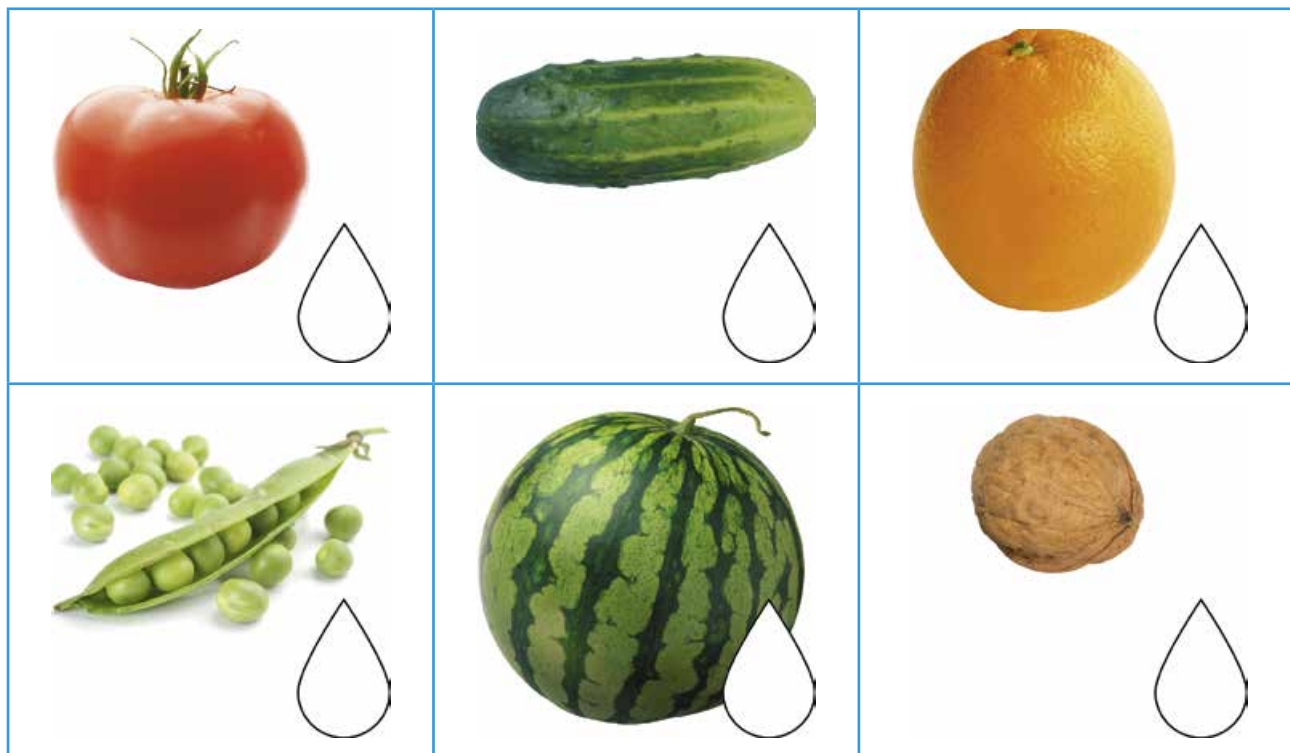
4. Дослідіть, чи є у вашому організмі вода. Для цього потрібно дихнути на скельце чи дзеркальце, а за хвилину провести по поверхні пальцем. Що ви відчули? Чи став пальчик вологим? Якщо так, розфарбуйте краплину.

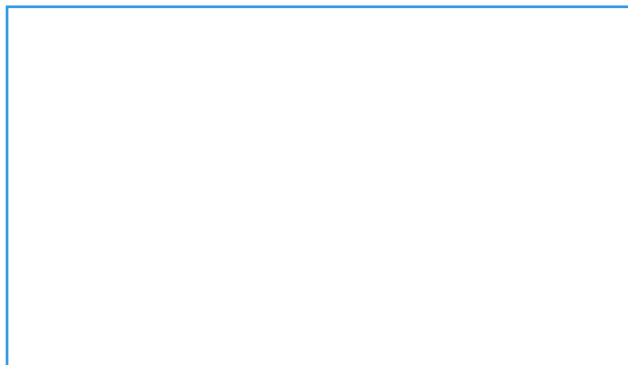
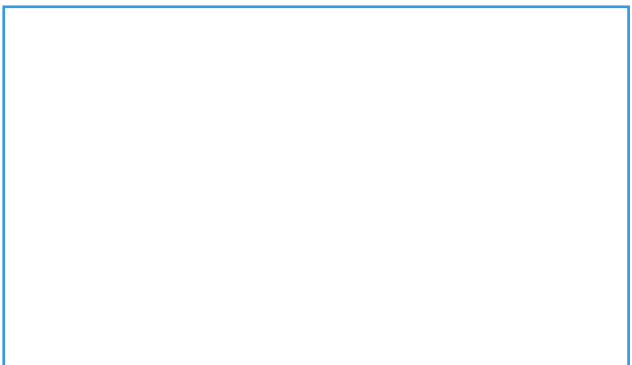
5. **Погrajайте разом у гру «Що містить вологу?».** Плескайте в долоні, лише коли почуєте слово — назву об'єкта, що містить багато води.

Яблуко, книжка, лінійка, молоко, сік, море, річка, струмок, молоток, гвіздок, пеньок, огірок, ...

6. Розфарбуйте крапельки біля тих продуктів, які містять багато води.

7. За фото складіть розповідь про використання води людиною. Домалюйте свої приклади.

ЯК МАНДРУЄ ВОДА?

1. Послухайте вірш. Яку воду називають «твердою», а яку — «легкою»? З'єднайте лініями фото та назви стану води.

Люди! Я вам потрібна,
Мій стан — рідка, легка, як подих, і тверда.
Чудна краплинка срібна,
Хто не впізнав мене?
Знайомтесь! Я — ВОДА!

Тетяна Чорновіл

рідка

та, що парує

тверда

2. Послухайте вірш і розкажіть, де «живуть» дощові краплинки.

Ми краплинки дощові,
Зійшли з неба і землі.
Ми пливем в підземні пори,
У струмки, річки і море.
Жівим гай, річки, поля,
Щоб цвіла навкруг земля.
Щоб могла земля-мати
Плід добротний людям дати
І тваринам на споживу,
Щоб усе набралось сили.
Сонце гріє — і увись
Краплі парю знялись.

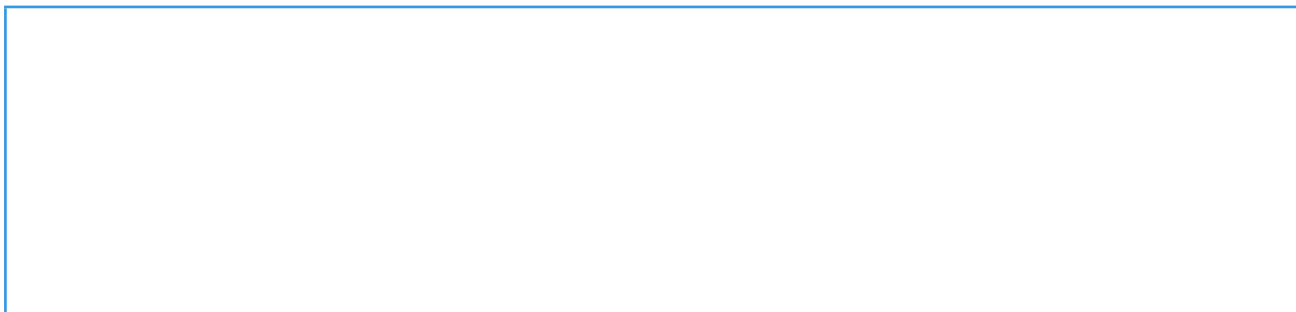
Летимо до неба знову,
Щоб набратися основи.
Там у небі спочиваєм,
Знову в крапельки збираємсь.
Ллються, ллються дощі дрібні,
Для життя нам так потрібні.
Незамінні у житті,
Кажуть, що ми — золоті!
Серед спек несамошитих
Нас й за гроші не купити.
Хоч маленькі — нас мільйони,
В нашім царстві є закони.

Л. Опришко

3. Розгляньте малюнки. Розкажіть, де «живе» вода у природі.

4. **Попрацюйте парами.** Намалюйте, де «живе» вода у ваших домівках. Поясніть одне одному.

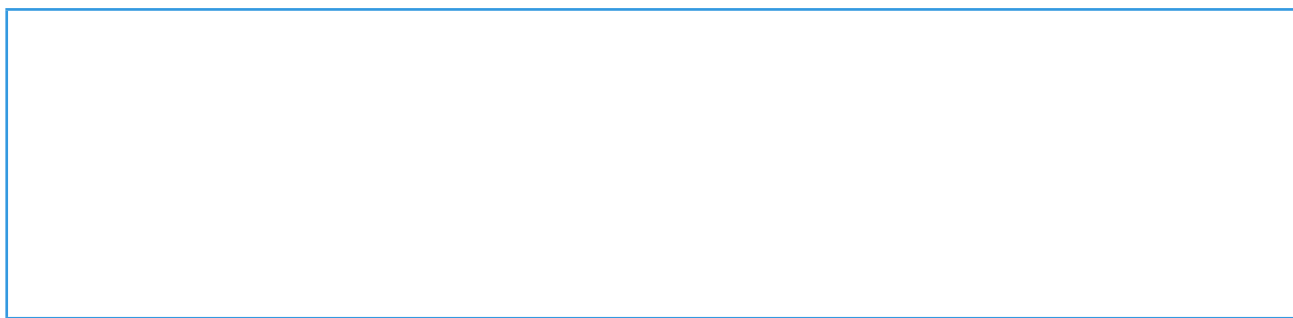
5. Які властивості води зображено?

6. **Попрацюйте парами.** Стрілочками зобразіть на малюнку напрям руху води. Порівняйте ваші малюнки. Доповніть їх за потреби.

7. Намалюйте, у яких станах можна побачити воду у ваших будинках.

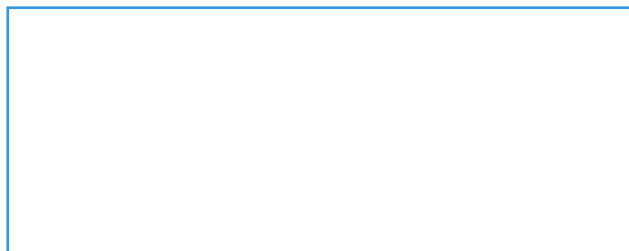
8. **Попрацюйте парами.** Розкажіть одне одному, як і для чого використовують воду у ваших родин.

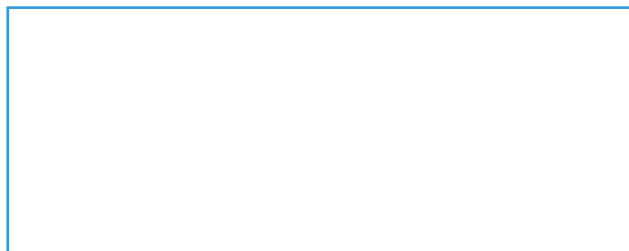
ЩО СТАНЕТЬСЯ, ЯКЩО НЕ БУДЕ ВОДИ?

1. Відгадайте загадки. Намалюйте відгадки.

Посеред поля лежить дзеркало:
Скло блакитне, а рама зелена.

Надворі горою,
А в хаті водою.

2. Послухайте вірші. Для чого використовується вода? А чи навчилися ви самостійно вмиватися? Розкажіть, як ви це робите.

Водичко, водичко,
Умий мені личко,
Щоб сяяли очки,
Червоніли щічки,
Щоб ротик сміявся,
Щоб зубчик кусався.

З народного

Вмиває кішка кошенят,
Вмиває кізка козенят,
Мене водою з милом
Щоранку мама миє.

Анатолій Костецький

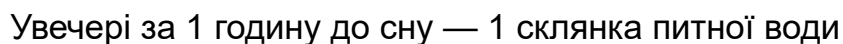
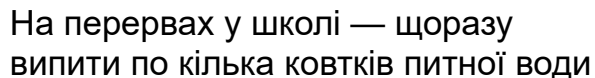

3. **Попрацюйте парами.** Послухайте приказку та прислів'я. Поясніть одне одному, як ви їх розумієте.

Схожі як дві краплі води.
Хто водичку попиває, той міцне здоров'я має.
Він, як вода: скрізь просочиться.

4. Розгляньте схему. Полічіть, скільки склянок води потрібно випивати на день дітям вашого віку.

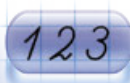
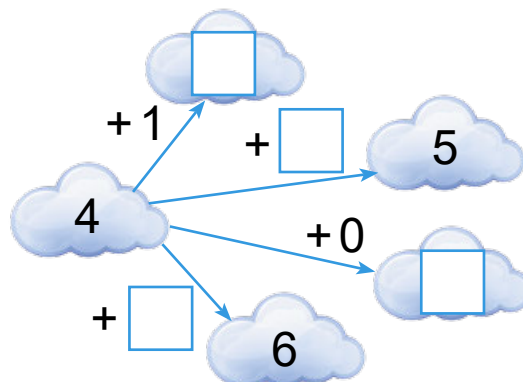
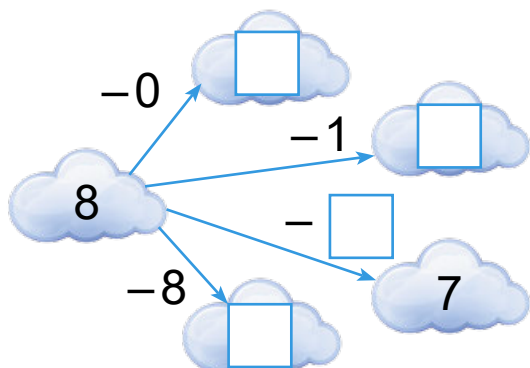

5. Проведіть дослідження у вихідний день. Упродовж дня ви питимете чай, воду, соки тощо. Кожну склянку рідини позначайте, зафарбовуючи одну клітинку. Наприкінці дня полічіть кількість зафарбованих клітинок і запишіть отримане число.

[illegible]

7

6. Обчисліть. Заповніть клітинки.

КРАПЛЯ — ЦЕ БАГАТО ЧИ МАЛО?

1. Яке слово об'єднує ці фото? Надрукуйте його.

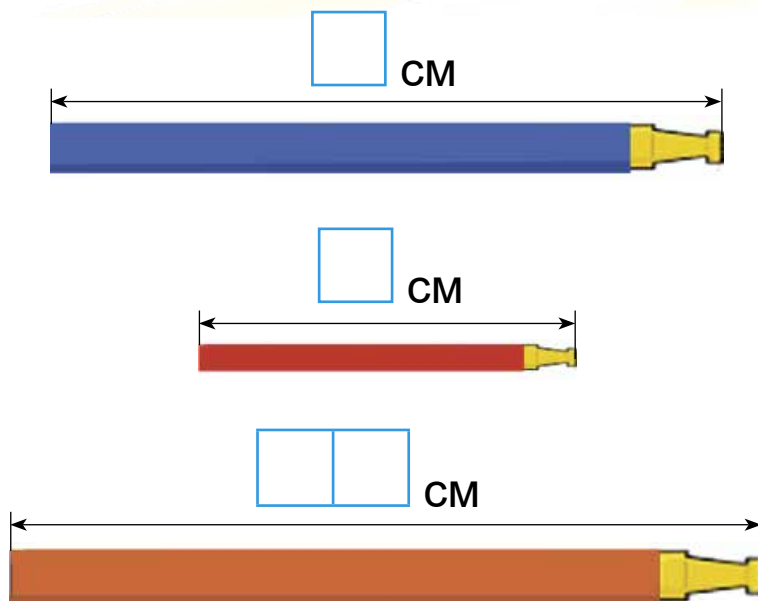

--	--	--	--

2. **Попрацюйте парами.** Який із шлангів довший? Позначте ✓ та поясніть свій вибір. Як це довести в житті?

3. Виміряйте довжину шлангів на малюнках за допомогою лінійки. Упишіть у клітинки результати своїх вимірювань.

4. Доберіть усно до схем відповідні слова, що стосуються води. Продовжте кожний ряд.

_____ Вода, водичка, крапля, сніжинка, ...

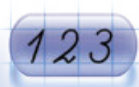
===== Тече, біжить, дзюрчить, ...

~~~~~ Прозора, холодна, ...

5. Лінією поділіть об'єкти на дві групи, щоб їх було порівну. Назвіть кількість об'єктів у кожній групі. Доповніть записи.

і або =

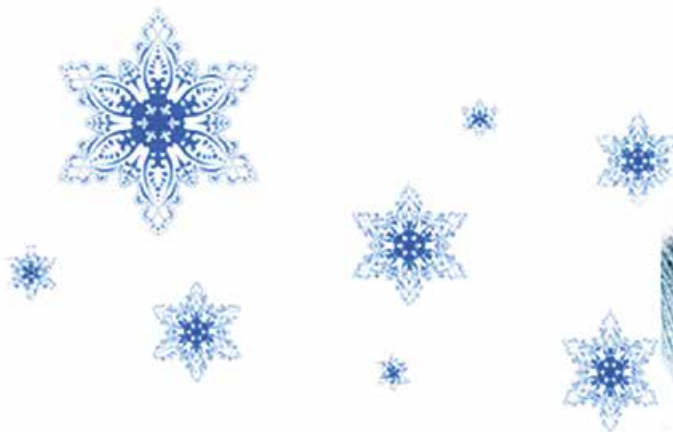

	i	

або

	=	

	i	

або

	=	

ЯК БЕРЕГТИ ВОДУ?

1. Розгляньте малюнки. Яку воду пити безпечно? Зафарбуйте кружечки синім кольором. Яка вода може бути небезпечною для здоров'я? Зафарбуйте кружечки червоним кольором. Чому ви так вважаєте, поясніть.

2. **Попрацюйте парами.** Розкажіть одне одному, на яких малюнках діти бережуть воду. А як це робите ви?

3. **Попрацюйте групами.** Послухайте вірш. Доповніть правило власними застереженнями щодо збереження води.

З крана крапає водичка —
Бо вмивала Катя личко.
Ще на кухні помаленьку
Дзюркотить вода тепленька.

Якщо крани не закрити
І водичку не цінити,
Вмить вода скрізь позникає,
І з річок повитікає.

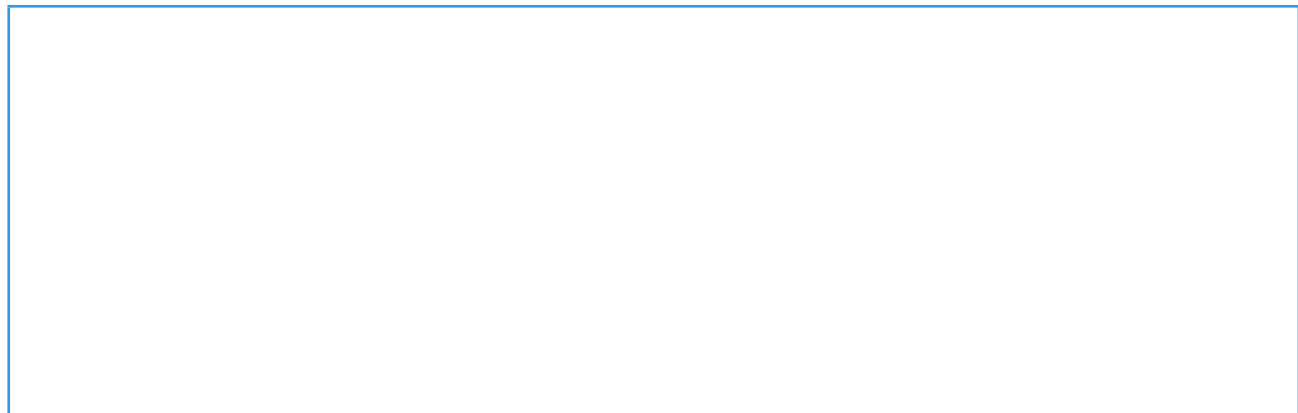
Бережіть водичку, діти, —
З нею радісно нам жити!

4. На яких знаках-емблемах є зображення води? Позначте ✓ та поясніть свій вибір.

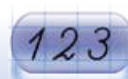
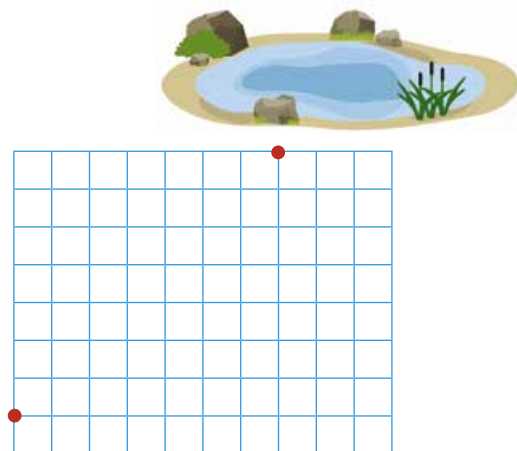

5. Створіть свою емблему «Я бережу воду!» у будь-якій техніці. Розмістіть емблему біля кранів з водою у школі або вдома.

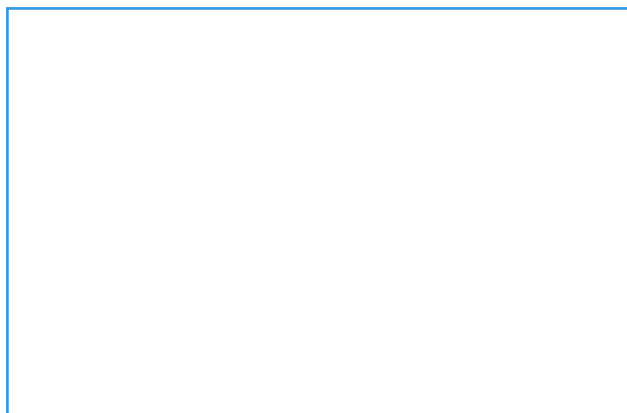
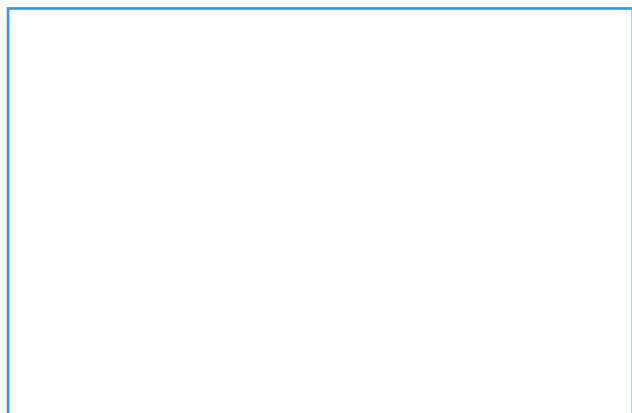

6. «Прокладіть» дорогу до озера, дотримуючись інструкцій. Починайте від червоної крапки. Одна клітинка — це один крок.

1. Два кроки вправо.
2. Три кроки вгору.
3. Чотири кроки вправо.
4. Один крок униз.
5. Два кроки вправо.
6. Три кроки вгору.
7. Один крок уліво.
8. Два кроки вгору.

7. Складіть на вибір за малюнками розповідь-казку або придумайте і домалюйте свій сюжет. Розкажіть про цю пригоду друзям.

Гільберг Тетяна

Г47 Я пізнаю світ : експеримент. навч. посіб для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. — учасників всеукр. експерименту. У 8 ч. Ч. 3 / Тетяна Гільберг, Світлана Бойко, Ніна Павич. — Київ : Генеза, 2017. — 64 с.

ISBN 978-966-11-0884-3

ISBN 978-966-11-0891-1 (ч. 3)

Посібник «Я пізнаю світ» для 1 класу з інтегрованого курсу створено для реалізації Концепції Нової української школи відповідно до затвердженої модельної навчальної програми та навчальних планів. Він має вісім частин та покликаний забезпечити навчальними матеріалами учнів та вчителів загальноосвітніх навчальних закладів – учасників всеукраїнського експерименту.

Навчальний матеріал посібника розподілено за тижнями та днями. Кожна з восьми частин містить завдання до чотирьох навчальних тижнів. Частина 3 розрахована на використання протягом листопада.

УДК 57.081.1(075.2)

Навчальне видання

**ГІЛЬБЕРГ Тетяна,
БОЙКО Світлана,
ПАВИЧ Ніна**

Я ПІЗНАЮ СВІТ

**Експериментальний навчальний посібник для 1 класу
загальноосвітніх навчальних закладів –
учасників всеукраїнського експерименту**

Ч А С Т И Н А 3

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах

Головний редактор *Н.В. Заблоцька.*

Відповідальна за випуск *М.М. Москаленко.*

Редактор *М.М. Москаленко.*

Художнє оформлення, макет, ілюстрації *С.М. Железняк.*

Технічний редактор *Ц.Б. Федосіхіна.*

Коректор *І.В. Іванюсь.*

Комп'ютерна верстка *Н.М. Музиченко*

Формат 84×108/16.
Ум. друк. арк. 6,72. Обл.-вид. арк. 6,05.
Тираж 10023 пр. Вид. № 1922.
Зам. №

Видавництво «Генеза», вул. Тимошенка, 2-л, м. Київ, 04212.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5088 від 27.04.2016.

Віддруковано на ПрАТ «Білоцерківська книжкова фабрика»,
вул. Л. Курбаса, 4, м. Біла Церква, 09100.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5454 від 14.08.2017.
Впроваджено систему управління якістю
згідно з міжнародним стандартом DIN EN ISO 9001:2000